

Årsberetning

Etter et par turbulente år for bransjen ble 2003 et konsolideringsår der både flyselskaper og lufthavner har hatt fokus på kostnadsreduksjoner for å stå bedre rustet til den fremtidige konkurranse. Oslo Lufthavn AS (OSL) har, sammen med Avinor AS, satt i gang et resultatsforbedringsprogram som i 2004 vil få store organisasjonsmessige konsekvenser gjennom redusert antall ansatte og større grad av samarbeid om en del tjenesteleveranser med Avinor.

Trafikkmessig var 2003 et positivt år. Selskapet fikk etablert en større lavprisaktør på strekningen Oslo–Stockholm, og både eksisterende og nye selskaper har etablert nye destinasjoner og fortsetter med det inn i det nye året.

I forbindelse med 5-årsmarkeringen for åpningen av lufthavnen overrakte samferdselsministeren ny konsesjon for en 5-årsperiode. OSL har også fått ny godkjenning fra Luftfartstilsynet for den samme periode.

Fra 1. januar 2003 ble Luftfartsverket omdannet til akseselskapet Avinor AS. Som følge av det ble det gjennomført aktiviteter for å samkjøre Avinor og OSL på flere områder.

Selskapets driftsresultat (før finansposter) var på 602,0 mill kroner. Dette er 193,7 mill kroner bedre enn i 2002. Resultat etter skatt ble 1,0 mill kroner. I tillegg til det økte driftsresultat ble selskapet tilført konsernbidrag på 162,3 mill kroner fra eier Avinor AS, noe som isolert sett øker egenkapitalen i selskapet med 116,9 mill kroner.

TRAFIKK PÅ OSLO LUFTHAVN I 2003

Passasjerer

Passasjerer	2002	2003	Endring i %
Rute innland	6 904 758	7 043 724	2,0 %
Charter innland	7 296	9 433	29,3 %
Rute utland	5 197 211	5 481 623	5,5 %
Charter utland	1 302 406	1 112 110	-14,6 %
Sum	13 411 671	13 646 890	1,8 %

I 2003 reiste 13 646 890 passasjerer over Oslo Lufthavn. Det er 235 219 eller 1,8 % flere enn i fjor.

Veksten var størst på innland med 141 103 flere passasjerer eller 2,0 %. På utland økte tallet passasjerer totalt med 94 116 eller 1,4 %. Rutetrafikken økte med 5,5 % (284 412) mens chartertrafikken ble redusert med hele 14,6 % (-190 296).

Antallet kommersielle flybevegelser i 2003 var 175 878. Det er 4 671 eller 3,8 % flere enn i fjor. Det gjennomsnittlige antall passasjerer per passasjerfly var 80 og i gjennomsnitt var 65 % av setene i flyene besatt. I 1999 da Braathens, SAS og Color Air konkurrerte, var til sammenligning setefaktoren 54 % og det gjennomsnittlige antall passasjerer 68.

De største rutene var til Bergen med 1 323 296 passasjerer (+2,9 %), Trondheim med 1 321 876 passasjerer (-0,6 %), København med 1 227 974 passasjerer (-4,8 %) og Stavanger med 999 001 passasjerer (+1,5 %). Størst vekst var det på rutene til Kirkenes (87 %), Alta (58 %), Praha (42 %) og Florø (38 %).

Nye ruter i 2003 var New York / Newark, Dublin, London / Stansted, Murcia, Roma, Palma, Las Palmas, Faro, Milano, Madrid, Tallinn, Birmingham, Edinburgh og Grenoble.

Lavprisselskapene Sterling, Norwegian og NordicAirlinck økte sin trafikk gjennom året og i desember befordret de 16 % av alle passasjerer på OSL.

Veksten i 2003 kom i vinterprogrammet, både januar-mars og november -desember. Antall passasjerer i november og desember var det høyeste som noen gang er registrert på OSL i disse månedene siden åpningen for 5 år siden.

OSL styrket sin stilling vis a vis Kastrup og Arlanda i 2003. På Kastrup ble antall passasjerer i 2003 redusert med 3,1 %, og på Arlanda med 10,6 %. Årsaken synes dels å være at oppgangen kommer til forskjellige tider og dels endringer i markedet. SAS har fått mer konkurranse på hjemmemarkedet og lavere etterspørsel på de interkontinentale rutene har påvirket knutepunktet Kastrup. På Arlanda skyldes i tillegg reduksjonen sterk konkurranse fra omliggende flyplasser, særlig på lavprismarkedet.

Flybevegelser

Flybevegelser	2002	2003	Endring i %
Rute innland	86 306	91 776	6,3 %
Rute utland	69 368	71 908	3,7 %
Charter	7 595	6 845	-9,9 %
Frakt	6 138	5 349	-12,9 %
Øvrige (GA, militær m.m.)	8 135	8 246	1,4 %
Sum	177 542	184 124	3,7 %

Antallet kommersielle flybevegelser i 2003 var 175 878. Det er 4 671 eller 3,8 % flere enn i fjor. Det gjennomsnittlige antall passasjerer per passasjerfly var 80 og i gjennomsnitt var 65 % av setene i flyene besatt.

Frakt og post

Antall tonn med frakt og post i 2003 var 72 000 tonn fordelt på 47 741 på utland og 24 259 på innland. Dette er totalt en økning på 4,0 % fra 2002. Utland økte med 13,9 %, mens innland gikk ned med 11,2 %.

UTBYGGINGER

For å forberede lufthavnen på å møte nye EU-krav til sikkerhet som trår i kraft i første del av 2004, har OSL i løpet av november og desember 2003 gjennomført tiltak i terminalbygget, hovedport, fraktport, samt etablert et kontrollpunkt i sydvest. EU-forordningens nye krav til sikkerhet har spesiell fokus på kontroll av ansatte og crew, og disse kravene går utover den kontroll som allerede er etablert på OSL. Arbeidene vil bli avsluttet medio februar 2004.

Det ble også i løpet av 2003 etablert 3 800 nye markparkeringsplasser for å dekke etterspørselen i forbindelse med store trafikkperioder.

FORTSATT DRIFT

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger resultatprognoser for 2004 og langsiktige prognoser for årene fremover. Egenkapitalen i selskapet er lav, men selskapet er allikevel i en sunn økonomiske og finansiell stilling da selskapet har ansvarlig lån på 2 593,6 mill kroner som er prioritert etter annen gjeld. Egenkapitalen i selskapet er styrket gjennom konsernbidrag fra Avinor AS.

RESULTAT, INVESTERINGER, FINANSIERING OG LIKVIDITET

Totale driftsinntekter for året var på 1 916,4 mill kroner, mot 1 763,2 i 2002. I alt 51 % av inntektene er vederlag for utførte tjenester betalt av flyselskapene i form av lufthavnavgifter, mens resterende er inntekter fra utleie og kommersielle aktiviteter ved lufthavnen.

Resultatet for 2003 viser et underskudd på 5,4 mill kroner før skatt (overskudd 1,0 mill kroner etter skatt), mot et underskudd på 208,8 mill kroner (-150,5 mill kroner etter skatt) i 2002.

Selskapet hadde pr 31. desember 2003 en total balansesum på 10 763,8 mill kroner. Aktivasiden består i det alt vesentlige av flyplassinvesteringer i form av banesystemer og bygninger. Passivasiden består hovedsakelig av egenkapital på 469,0 mill kroner, ansvarlig lån fra Avinor AS med 2 593,6 mill kroner og langsiktig statslån med 7 387,7 mill kroner.

Selskapets samlede investeringer i varige driftsmidler i 2003 var 91,1 mill kroner, hvorav 48,1 mill kroner i bygninger og bygningsmessige anlegg.

Selskapet har ingen fri egenkapital pr 31. desember 2003. Selskapets finansielle stilling er god, og kan pr 31. desember 2003 nedbetale kortsiktig gjeld ved hjelp av sine mest likvide midler. Det ansvarlige lånet fra Avinor AS er prioritert etter all annen gjeld.

SIKKERHET

Det har i løpet av 2003 vært registrert 5 luftfartsrelaterte hendelser i Oslo Lufthavns ansvarsområde på rullebaner / taksebaner og i luftrommet. For fire av disse har det vært foretatt umiddelbar intern gjennomgang med tilrådinger og oppfølgingstiltak. Dette har gitt god læreeffekt for alt berørt personell. 3 av hendelsene er også rapportert til Havarikommissjonen for sivil luftfart og jernbane. Ingen av disse er behandlet ferdig av kommisjonen.

OSL gjennomførte i november en større beredskapsøvelse i henhold til Program for sikkerhetskontrolltjenesten, BSL E 4-5 og ICAO Security Manual. Øvelsen var en havari-/redningsøvelse ledet av politiet og med aktive mannskaper. Øvelsen ble gjennomført i henhold til OSLS krisehåndteringsplan.

REVISJONER OG TILSYN

OSLs styrings- og ledelsessystem er utviklet til et integrert system for å sikre en forbedring av kvalitet, inkludert safety, security, helse, miljø og arbeidstakers sikkerhet. Hovedfokus i 2003 har vært å tilpasse eksisterende system til Forskrift om bruk av system for sikkerhetsstyring innen flysikringstjenesten og bakketjenesten og Program for sikkerhetskontrolltjenesten ved norske sivile lufthavner.

Internt tilsyn, i form av revisjoner og inspeksjoner, har i samsvar med selskapets fokusområder fokusert på sikkerhetsmessige forhold. Det er i løpet av 2003 gjennomført 21 revisjoner og inspeksjoner innen kvalitet, safety, security og HMS.

ANSATTE, ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av 2003 hadde OSL 583 ansatte, en økning fra 574 ved forrige årsskiftet. Fast ansatte økte fra 472 til 479. Økningen skyldes overtagelse av Notam-kontoret fra Avinor med 13 personer. Den store forskjellen mellom totalt antall ansatte og fast ansatte skyldes i hovedsak ekstramanskaper som blir ansatt midlertidig i vintersesongen.

Selskapet legger stor vekt på et godt arbeidsmiljø for sine ansatte og følger alle relevante pålegg. Det er etablert arbeidsmiljøutvalg som har avholdt regelmessige møter. Personell-turnover lå i 2002 på 2,1 % mot 3,4 % året før. Det er etablert et Samarbeidsforum i selskapet, der det regelmessig avholdes møter mellom ledelsen og de tillitsvalgte. Samarbeidsklimaet ansees som godt.

Omstruktureringsprogrammet Take-Off-05 som gjennomføres i samarbeid med Avinor AS har som målsetning å redusere konsernets driftskostnader sett ift 2002 med 400 mill kroner innen utgangen av 2005. Programmet vil berøre alle deler av organisasjonen. I 2. halvår ble det igangsatt forberedelse til omstrukturering og omorganisering av selskapet i tråd med anbefalingene fra programmet. En rekke drøftingsmøter er avholdt med de tillitsvalgte – og dette vil fortsette i 1. halvår 2004.

Medarbeiderundersøkelsen fra høsten 2002 har vært fulgt opp i 2003 med tiltaksplaner i de enkelte områder og avdelinger.

I 2003 inngikk OSL en samarbeidsavtale om inkluderende arbeidsliv (IA). IA har som utgangspunkt at arbeidsplassen skal fungerer som hovedarena for arbeidet med å forhindre unødig sykefravær og utstøting fra arbeidslivet. Sett i forhold til det tidspunkt selskapet startet med den systematiske sykefraværsoppfølgingen har det vært reduksjon i sykefraværet på over 20 %.

Sykefraværet i OSL i 2003 lå på 6,3 % mot 6,5 % og 7,1 % de foregående år. Det er fortsatt langtidssykmeldingene som utgjør størst andel av totalt sykefravær, selv om korttidsfraværet viste noe økning mot slutten av året. Det utarbeides oppfølgingsplaner for alle langtidssykmeldte. Ved utgangen av året lå personskadefrekvensen (antall personskader med fravær pr. 1 million arbeidede timer) på 7,5 (7 skader), mot 3,0 (3 skader), 6,2 (7 skader) og 6,4 (7 skader) de foregående år. Selskapet har et aktivt forhold til helse, miljø og sikkerhet, og arbeider planmessig for å forebygge sykefravær og personskader for de som arbeider på lufthavnen. Selskapet har egen kollegastøtteordning, og gjennomfører ergonomirunder og regelmessige HMS-runder. Alle som skal ha adgangskort til lufthavnen må gjennomgå HMS-eksamen og brannvernopplæring.

For å ivareta hovedbedriftsansvaret iht. Arbeidsmiljøloven har OSL etablert en overordnet HMS- (Helse, Miljø og Sikkerhet) struktur ved lufthavnen. Det foretas regelmessige HMS befaringer på lufthavnens fellesområder under ledelse av OSL og med deltakelse fra de aktuelle selskapers ledelse og hovedverneombud. I tillegg utføres det regelmessige vernerunder i egen bedrift.

OSL har etablert en kollegastøtteordning i en egen omsorgsplan som er en del av Kriseplanverket. Ordningen er opprettet i hovedsak for å kunne bistå ansatte i OSL som har opplevd kritiske og alvorlige hendelser på jobb.

LIKESTILLING

Det er 18 % kvinner i bedriften, en økning fra 17 % året før. I lederstillinger er andelen 9 %, mot 8 % året før. Av nyrekruttede i 2003 er 55 % kvinner.

40 % av de aksjonærvalgte styremedlemmer er kvinner.

Lønnsmessig ligger kvinner i lederstillinger på en index av 97 i forhold til menn. I forhold til andelen kvinner tar kvinner i større grad enn menn etter- og videreutdanning.

Menn og kvinner har lik arbeidstidsordninger. 13 % av kvinnene arbeider deltid mot 0,5 % av mennene.

Sykefraværet blant kvinner er ett prosentpoeng høyere enn for menn. Kvinner har et noe høyere korttidsfravær enn menn.

OSL ser positivt på den økte kvinneandel generelt, og i ledende stillinger spesielt.

YTRE MILJØ

I 2002 ble det tatt ut stevning mot OSL med bakgrunn i naboloven med krav om erstatning for de støyulempene flyplassen medfører. Av opprinnelig 639 saksøkere i forliksrådet, valgte 223 å gå videre med saken til Eidsvoll tingsrett. På grunn av det store antall saksøkere var det enighet om at retten i første omgang skulle behandle et utvalg på 26 representative saksøkere. Viktige prinsipper som retten har tatt stilling til ved vurderingen av eventuelle erstatningskrav er bl.a. spørsmål om tidsprioritet, tålegrenser og økonomiske tap som følge av flyplassens etablering.

Dommen falt i begynnelsen av 2004. OSL fikk medhold i 23 av 26 saker, og erstatningsbeløpet for de øvrige 3 ble totalt satt til 450 000 kroner. 21 av saksøkerne har anket saken, mens 5 saksøkere har påkjært rettens idømmelse av saksomkostninger. OSL har for sin del anket 1 sak.

Det ble ikke påvist brudd på utslippstillatelsen for grunnvannet for avisingssesongen 2002-2003. Under smeltesesongen ble grenseverdiene for avisingsskemikalier i vassdraget Sogna overskredet 2 ganger. Hendelsene er rapportert til Statens forurensingstilsyn og korrektive tiltak ble iverksatt for å redusere sansynligheten for gjentagelse av denne type overskridelse.

For en grundigere oversikt over miljøforholdene på og rundt lufthavnen viser styret til OSLs Miljørapport 2003.

FREMTIDIG UTVIKLING OG UTFORDRINGER

Luftfartsbransjen er sårbar overfor konjunktursvingninger og terror. I tillegg har konkurransen mellom flyselskapene blitt skjerpet betydelig de senere år, noe som også etter hvert gjelder mellom lufthavnene. Rammevilkårene rundt drift av lufthavnen er av disse forhold blitt mer usikre, og inntektsgrunnlaget forventes derfor i fremtiden å være mer varierende enn det tradisjonelt har vært. Selskapet har derfor et sterkt fokus på å holde kostnadsnivået lavt. Omstrukturingsprogrammet Take-Off-05 er en del av dette fokus. For OSL gjelder det konkurranse fra Torp og evt. Rygge sivile lufthavn i tillegg til økt konkurranse fra øvrige skandinaviske lufthavner.

Trafikkutviklingen

Luftfartsbransjen har de siste par årene vært inne i en stor omstrukturering, og dette har skapt en del usikkerhet for fremtidig trafikkutvikling. Slik vi ser utviklingen i dag ser utenlandstrafikken ut til å bli preget av større grad av direkteruter, flere flyselskaper og lavere priser enn før for forbruker. Innenlands vil trafikkmønsteret avhenge av SAS-gruppens strategiske valg, og om hvorvidt konkurrerende lavprisaktører (som Norwegian) vil gå inn på flere ruter enn i dag.

OSL ser positivt på den totale trafikkutvikling, og det siste året har vist en rekke meldinger om nye aktører og nye destinasjoner. De langsiktige trafikkprognosers underliggende vekst synes å bli støttet av denne utviklingen. Det er likevel grunn til å understreke at den underliggende lønnsomhet hos etablerte og nye flyselskaper må forbedres om de nye rutetilbudene skal ha livets rett.

Lufthavnplan (2001–2030)

Arbeidet med lufthavnplan ble avsluttet i desember 2002, og ble i 2003 oversendt til Samferdselsdepartementet.

Det har i løpet av 2003 ikke kommet signaler fra Samferdselsdepartementet eller Miljøverndepartementet vedrørende føringer for videre planarbeid. Akershus fylkeskommune vil i løpet av februar 2004 starte opp et forprosjekt som grunnlag for en Fylkesdelplan (FDP). Det forventes politisk vedtak om oppstart av en FDP i september 2004.

For lufthavnens langsiktige utvikling er det nødvendig å få en politisk avklaring om båndlegging av arealer for en tredje rullebane.

EIERFORHOLD

Selskapet eies 100 prosent av Avinor AS. Avinor har til sammen totalt skutt inn 1.081 mill kroner i egenkapital i OSL, fordelt på 250 mill kroner i aksjekapital, 660 mill kroner i overkursfond og 171 mill kroner i konsernbidrag (etter skatt). Overkursfondet er delvis benyttet til dekning av tidligere års tap.

Pr 31. desember 2003 består balanseført innskutt egenkapital av aksjekapital på 250 mill kroner, overkursfond på 46,9 mill kroner og innskutt annen egenkapital 117,1 mill kroner, til sammen 414 mill kroner.

OSLO LUFTHAVN EIENDOM AS

OSL har et heleiet datterselskap, Oslo Lufthavn Eiendom AS, som har til oppgave å utvikle og bygge kommersielle bygg i flyplassens sentrale område.

Selskapet eier hotellet som ligger ved Terminalen og drives av Radisson SAS International Hotels AS, og kontor- og servicebygget OSL Flyporten.

Årsresultatet for selskapet var i 2003 på 22,6 mill kroner før skatt.

AURSTAD PARKERING AS

Aurstad Parkering AS ble fusjonert med morselskapet OSL med virkning fra 01.01.2003.

GARDERMOEN EIENDOM AS

Gardermoen Eiendom AS ble fusjonert med morselskapet OSL med virkning fra 01.01.2003.

OSLO LUFTHAVN TELE OG DATA AS

Oslo Lufthavn Tele og Data AS eies av Telenor Business Solutions AS og OSL som har 50 % av aksjene hver. Selskapet er totalleverandør av telekommunikasjon, IT-tjenester, IT-systemer og IT-produkter til flyselskaper, serviceselskaper, forretninger, offentlige etater og publikum på Oslo Lufthavn.

I 2003 omsatte selskapet for 28,0 mill kroner og hadde et årsresultat på 1,8 mill kroner før skatt.

STYRETS SAMMENSETNING

I ordinær generalforsamling ble styrets leder Randi R. S. Flesland gjenvalgt sammen med styrets nestleder Lasse Bardal og styremedlemmene Arvid Møll og Siri Beate Hatlen. Som nytt aksjonærvalgt styremedlem ble Ola M. Rinnan valgt. Ansattrepresentanter i styret er Ole Hansen, Reinhard Lillebø og Geir Larsen. Av de aksjonærvalgte styremedlemmene er 3 fra Avinor AS og 2 eksterne.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår at årets overskudd på 970 403 kroner overføres til annen egenkapital.